

بسمه تعالی

اتاق تعاون ایران

آیین نامه تشکیل و فعالیت

مرکز داورمی اتاق تعاون ایران

مصوب مجمع عمومی مورخ ۹۷/۴/۱۹

آئین نامه نحوه تشکیل و فعالیت مرکز داوری اتاق تعاون ایران

مقدمه :

به استناد بند ۱۴ ماده (۹) موضوع ماده ۵۷ قانون اصلاح موادی از قانون بخش تعاون جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۳/۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی و همچنین بند ۱۴ و تبصره ۲ از ماده ۴ اساسنامه اتاق تعاون ایران ابلاغیه وزیر محترم تعاون کار رفاه اجتماعی به شماره ۱۸۷۷۱۹ مورخ ۹۴/۹/۲۹ و همچنین بخشنامه شماره ۹۰۰۰/۱۳۰۳۹/۱۰۰ مورخ ۱۳۸۸/۳/۱۰ رئیس محترم قوه قضائیه ، به منظور حل و فصل اختلافات حقوقی و داوری در امور حرفه‌ای بین اشخاص حقوقی بخش تعاونی با یکدیگر و یا با سایر اشخاص حقیقی و حقوقی و نیز بین هر شخص حقوقی بخش تعاونی با اعضایش از طریق مرکز داوری اتاق با رعایت موازین قانونی در قالب مؤسسه انتفاعی در تهران تأسیس می‌گردد و به اختلافات یاد شده رسیدگی می‌نماید که در مقررات مربوط به این اشخاص یا در قرارداد منعقدہ فیما بین و با توافق به مرجع داوری موضوع این آئین نامه ارجاع گردد.

ضمناً نحوه تشکیل و فعالیت مرکز داوری اتاق تعاون ایران بموجب اساسنامه اتاق تعاون ایران که در تاریخ ۱۳۹۳/۹/۲۵ تصویب مجمع عمومی اتاق تعاون رسید و آئین نامه تشکیل و فعالیت مرکز داوری است که به تصویب هیئت رئیسه اتاق تعاون ایران رسیده است می‌باشد.

بخش یکم- کلیات

فصل اول- اصطلاحات و عبارات :

ماده ۱- اصطلاحات و عبارات مندرج در اساسنامه مرکز داوری اتاق تعاون ایران و این آئین نامه در معانی مشروحه ذیل به کار می‌رود :

بند ۱/۱- آئین نامه داوری : موضوع تبصره ۲ ماده ۴ اساسنامه اتاق تعاون ایران و اصلاح آئین نامه نحوه تشکیل و فعالیت مرکز داوری اتاق تعاون ایران

بند ۱/۲ - اتاق تعاون : اتاق تعاون ایران

بند ۱/۳ - اتحادیه تعاونی : منظور اتحادیه تعاونی سراسری و استانی و شهرستانی است .

بند ۱/۴ - تعاونی : منظور شرکت تعاونی که به موجب قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۷۰ و اصلاحیه های آن در سنوات ۱۳۷۷ و ۱۳۹۳ تشکیل شده باشد .

تبصره : در مواردی که تعاونی عضو هیچ اتحادیه‌ای نیست و نیز در مواردی که تعاونی عضو بیش از یک اتحادیه است، اتحادیه تعاونی مربوط اتحادیه‌ای است که موضوع فعالیت آن با موضوع فعالیت تعاونی بیشترین تشابه را داشته باشد. و در موارد اختلاف تشخیص حسب مورد با اتاق تعاون ایران ، استان و شهرستان است .

بند ۱/۵ - خواهان: شخصی که در مراجع قضائی یا غیر قضائی از جمله داوری اقامه دعوی نماید .

بند ۱/۶ - خواننده: به شخص طرف دعوی یا اختلاف گفته می شود

بند ۱/۷ - سهامدار غیر عضو: شخص غیر عضو که دارای امتیاز یا سهام تعاونی است.

بند ۱/۸ - شخص غیر عضو تعاونی: کلیه افراد حقیقی یا حقوقی غیر عضو تعاونی که به نحوی از انحاء بطور مستقیم یا مع الواسطه طرف قرارداد یا معامله با تعاونی قرار می گیرند .

بند ۱/۹ - داور یا هیأت داوری: فرد یا افرادی هستند که مرکز داوری اتاق تعاون ایران برای انجام داوری موضوع بند ۱۴ ماده ۹ قانون اصلاح ماده ۵۷ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران و این مقررات، از بین افراد متعهد، باتجربه دارای دانش حقوقی یا تجاری یا آشنا به موضوعات تعاونی و فنی مربوط به موضوع اختلاف برای مدت معینی انتخاب می نماید. داور در این مقررات اعم از داور واحد یا هیأت داوری است .

بند ۱/۱۰ - داوری: به معنای رسیدگی و **عنداللزوم** حل و فصل دعاوی یا اختلافات حادث شده بین اشخاص موضوع این آئین نامه و به شیوه مقرر در آن

تبصره ۵: اقامه دعوا در مرکز داوری اتاق های استان - شهرستان و یا در مرکز داوری اتاق تعاون ایران بر اساس مرکز اصلی و حوزه فعالیت اشخاص حقوقی مرتبط انجام خواهد شد.

بند ۱/۱۱ - داوری تجاری داخلی: عبارت است از حل اختلافات و دعاوی راجع به روابط و معاملات تجاری بین اشخاص بخش تعاونی با سایر اشخاص که در زمان انعقاد موافقتنامه داوری بموجب قوانین ایران، تبعه ایران باشند.

بند ۱/۱۲ - داوری تجاری بین المللی: عبارت است از حل اختلافات و دعاوی راجع به روابط و معاملات تجاری بین اشخاص بخش تعاونی با اشخاص است که یکی از طرفین در زمان انعقاد موافقتنامه داوری، طبق قوانین ایران تبعه ایران نباشند.

بند ۱/۱۳ - عضو تعاونی: کلیه اعضاء مشمول ماده ۸ قانون تعاون جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ می شود .

بند ۱/۱۴ - عضو اتاق تعاون: کلیه اشخاص حقوقی اعم از شرکتهای و اتحادیه های تعاونی

بند ۱/۱۵ - قانون بخش تعاونی: قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۷۰ و اصلاحیه های آن در سالهای ۱۳۷۷ و ۱۳۹۳ و اصلاحات بعدی

بند ۱/۱۶ - مراجع داوری بخش تعاون بموجب ماده ۴۳ قانون بخش تعاون و همچنین بند ۱۴ ماده ۵۷ اصلاحی قانون مذاکره عبارتند از مراکز داوری اتاق های تعاون و مرکز داوری اتاق ایران که نهاد داوری اساساً مبنی بر تراضی و توافق طرفین بوده و قابل تفویض به مرجع دیگری نمی باشد .

ردیف الف: در صورت بروز اختلاف بین تعاونی و اعضاء آن و یا بین تعاونی و سایر شرکتهای تعاونی با موضوع فعالیت مشابه ، حل اختلاف و داوری در صلاحیت اتحادیه مربوطه و صرفاً از طریق کدخدانمنشی می باشد و در صورت عدم حصول نتیجه ، خواهان می تواند به مرکز داوری اتاق تعاون استان یا شهرستان جهت صدور رأی مراجعه نماید .

تبصره ۵: در صورت عدم موجود اتحادیه تعاونی مربوط ، مرجع داوری بر اساس مرکز اصلی و حوزه فعالیت تعاونی حسب مورد اتاق تعاون شهرستان ، استان یا ایران خواهد بود .

ردیف ب: چنانچه بین تعاونی و اتحادیه ذیربط آن اختلافی بروز نماید ، موضوع فعالیت به مرکز داوری اتاق تعاون مربوطه جهت داوری ارجاع می گردد .

ردیف ج: در صورت بروز اختلاف بین تعاونی و اعضاء آن یا سایر شرکت های تعاونی با موضوع فعالیت مشابه در صورت عدم وجود اتحادیه مربوطه و همچنین بین تعاونی هائی که موضوع فعالیت آنها مشابه نباشد و بین شرکت تعاونی و اتحادیه تعاونی مربوط ، مرجع داوری حسب مورد مرکز داوری اتاق تعاون شهرستان یا استان خواهد بود .

ردیف د: مرکز داوری اتاق تعاون ایران مرجع داوری بین شرکت های تعاونی و اتحادیه استانی یا اتحادیه شهرستانی با اتحادیه استانی و اتحادیه سراسری (مرکزی یا کشوری) و شرکتهای تعاونی فرااستانی با اتحادیه استانی یا سراسری خواهد بود .

تعاونی و اتحادیه تعاونی استانی یا سراسری و یا بین شرکت تعاونی فرااستانی با اتحادیه استانی یا سراسری که موضوع فعالیت آنها مشابه نباشد، یا بین شخص یا اشخاص حقیقی و حقوقی غیر عضو تعاونی با شرکت تعاونی و یا اتحادیه تعاونی و یا اتاق تعاون و بطور کلی هر داوری که طرفین ، مرکز داوری اتاق تعاون ایران را انتخاب نمایند . موضوع اختلاف را رسیدگی و رأی مقتضی صادر می نماید .

بند ۱/۱۷ - محل داوری

ردیف الف- در داوریهای داخلی، محل انجام داوری در مقرّ مرکز داوری اتاق مربوطه خواهد بود
ردیف ب - در داوریهای بین المللی انتخاب محل داوری با طرفین است و با رعایت قوانین و مقررات مربوط و مفاد قرارداد یا شرط داوری در صورت عدم توافق، مرکز داوری با توجه به اوضاع و احوال پرونده و سهولت دسترسی طرفین، محل را تعیین می کند.

ردیف ج - در داوریهای بین المللی با وجود تعیین محل داوری ، داور در صورت ضرورت می تواند برای مشورت ، استماع مطالب طرفین یا شهود یا کارشناسان، یا بازرسی محل یا کالا یا اسناد و مدارک، در هر محلی که مقتضی بداند تشکیل جلسه دهد، بهر حال، رأی داوری در محل داوری صادر خواهد شد.

بند ۱/۱۸ - زبان داوری

ردیف الف - در داوریهای داخلی زبان داوری، فارسی است و در صورتیکه اسناد و مدارک مورد استناد به زبان دیگری باشد، طرفی که چنین مدارکی را ارائه و به آنها استناد می کند، مکلف است ترجمه رسمی آن به زبان فارسی را تهیه و ارائه کند،

ردیف ب - در داوریهای بین المللی، انتخاب زبان داوری با طرفین است و در صورتیکه توافق حاصل نشود، مرکز داوری با توجه به مفاد قرارداد و رعایت قوانین و مقررات مربوط و اوضاع و احوال پرونده زبان داوری را تعیین خواهد کرد.

بند ۱/۱۹ - موافقتنامه داوری

ردیف الف - موافقتنامه داوری توافقی است که به موجب آن طرفین موضوع این آئین نامه حل و فصل تمام یا بعضی از اختلافات خودرا که ناشی از یک یا چند رابطه حقوقی معین اعم از قراردادی یا غیرقراردادی بوجود آمده یا ممکن است در آینده حادث شود با رعایت مقررات این آئین نامه و بند ۱۴ ماده ۹ قانون اصلاح موادی از قانون بخش تعاون جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۳/۲/۱۷ به داوری اتاق های تعاون محول می نمایند. موافقتنامه داوری ممکن است به صورت شرط داوری در ضمن قرارداد و یا به صورت قرارداد جداگانه باشد.

ردیف ب - در مواردی که طرفین دعوا به موجب اساسنامه مورد عمل خود، داوری موضوع این مقررات را پذیرفته اند مندرجات اساسنامه آنها در این زمینه به منزله موافقتنامه داوری محسوب می شود. موافقتنامه داوری در سایر موارد می تواند طی هرگونه سندی که به امضای طرفین رسیده یا از طریق مبادله نامه، یا نظایر آن منعقد گردد.

ردیف ج - ارجاع به سندی ضمن قرارداد کتبی که متضمن شرط داوری باشد نیز به منزله موافقتنامه داوری است.

تبصره ۱ - رسیدگی به دعاوی کیفری و اختلافات با ماهیت یا وصف جزایی از شمول این مقررات خارج بوده و تشخیص این امر با داور یا مرجع داوری است. همچنین رسیدگی به دعاوی اعضاء یا سهامداران غیرعضو تعاونیها بایکدیگر یا با اشخاص ثالث جز در صورت توافق دو طرف از شمول این مقررات مستثنی می باشد.

تبصره ۲ - در صورت پذیرش درخواست داوری از سوی هر یک از مراجع مذکور در این آیین نامه طرفین دعوی یا احدی از آنها حق مراجعه به مرکز داوری دیگر در خصوص همان موضوع دعوی را ندارد همچنین وجود شرط داوری یا تنظیم موافقتنامه داوری توسط طرفین بمنزله سلب حق مراجعه به محاکم دادگستری می باشد .

تبصره ۳- در ارتباط با رسیدگی به اختلافات حادث شده در اتحادیه ها و اتاقها خواه طرفهای دعوا، عضو آن اتاق تعاون یا اتحادیه تعاونی باشند یا نباشند. در صورت عدم وجود اتحادیه تعاونی مربوط یا وقوع اختلاف بین تعاونیهای با نوع و ماهیت متمایز یا موضوع فعالیت مختلف، مرجع داوری براساس مرکز اصلی این تعاونیها، حسب مورد، اتاق تعاون شهرستان، استان و ایران خواهد بود. و انتخاب مرجع داوری مانند اتاق تعاون یا اتحادیه به صورت اختیاری بوده که توسط خواهان صورت می گیرد.

تبصره ۴- مراکز داوری، وظیفه هماهنگی، سازماندهی، نظارت و مدیریت جریان داوری را دارد

تبصره ۵: داوری اعضاء هیأت مدیره تعاونی، اتاق استان و شهرستان مشروط بر اینکه طرفین پرونده به اتفاق آنها را بعنوان داور انتخاب نمایند بلامانع است.

بند ۱/۲۰ - وزارت: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

فصل دوم - اهداف تشکیل و فعالیت مرکز داوری

ماده ۲ - اهداف تشکیل و فعالیت مرکز داوری عبارتند از:

بند ۲/۱- ترویج داوری و حل و فصل اختلافات ترجیحاً با رویکرد صلح و سازش

بند ۲/۲ - کاهش مراجعات اشخاص به محاکم قضایی، توسعه مشارکتهای مردمی، رفع اختلافات محلی، حل و فصل اموری که ماهیت قضایی ندارد، یا اموری که ماهیت قضایی آن از پیچیدگی حرفه ای در حوزه تعاونیها برخوردار است.

بند ۲/۳- رسیدگی کارشناسانه و بهره مندی از تجربه و تخصص صاحب نظران مرتبط با موضوعات مطروحه به منظور رفع اختلاف یا اختلافات حادث شده به نحو مطلوب، موثر و ضابطه مند

فصل سوم - قلمرو و محدوده داوری

ماده ۳ - داوری میان طرفهای دعوا در محدوده موضوع فعالیت تعاونی و مفاد اساسنامه یا در روابط متقابل تجاری و صنفی آنها، حل و فصل اختلافات حرفه ای یا تجاری بین اشخاص حقوقی بخش تعاونی با یکدیگر و یا با سایر اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و اتباع خارجی و نیز بین هر شخص حقوقی بخش تعاونی با اعضا و سهامداران، مشمول قواعد و مقررات مندرج در این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۴- کلیه اشخاص موضوع این آیین نامه به عنوان طرفین اختلاف که به موجب اساسنامه مورد عمل موظف به ارجاع اختلافات خود به داوری شده اند باید براساس مقررات حاضر، اختلافات خود را اعم از آن که در مراجع قضایی طرح نشده و یا در صورت طرح شدن، دعوی خود را در هر مرحله از رسیدگی باشد مسترد نمایند و به مرجع داوری مورد توافق ارجاع دهند.

تبصره ۱- مقررات ناظر بر داوری، بر مبنای قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۹،۱،۲۱ (در بخش داوری) و قانون داوری تجاری بین‌المللی مصوب ۱۳۷۶،۶،۲۶ و سایر قوانین جاری مربوط و این آیین نامه خواهد بود.

تبصره ۲- ارجاع به داوری در اتاق تعاون ایران یا اتاق تعاون استان‌ها حسب مورد باید در اساسنامه همه طرفها و یا در قراردادهای مورد ارجاع آنها پیش‌بینی شده باشد؛ یا باید همه طرفها برای ارجاع به داوری کتباً موافقت خود را اعلام کنند.

ماده ۵- مقر مرکزی داوری در شهر تهران و مرکز داوری اتاق تعاون ایران است که نقش راهبری و سیاست‌گذاری و نظارت بر مراکز داوری استانها، شهرستانها را خواهد داشت

ماده ۶- مرکز داوری با هدف رسیدگی آسان و روان و ترویج داوری و صلح و سازش می‌تواند به منظور تشویق و ترغیب ارجاع دعاوی و اختلافات به داوری و نیز تسهیل مراجعه به مرکز داوری و استفاده از خدمات آن و عنداللزوم ارائه نظریه مشورتی بر اساس قوانین و مقررات موضوعه در اتاقهای تعاون استانها و شهرستانها فعالیت نمایند. حدود وظایف و اختیارات دفاتر مرکز داوری در استانها و شهرستانها به موجب دستورالعملی است که بنا به تصویب هیأت مدیره مرکز داوری اتاق تعاون ایران خواهد رسید.

تبصره - هیأت مدیره مرکز می‌تواند عندالاجتضاء نسبت به تغییر نشانی مرکز داوری اتاق تعاون ایران اقدام نماید.

ماده ۷- مرکز داوری اتاق تعاون یکی از مراکز وابسته به اتاق تعاون ایران می‌باشد که در صورت اقتضاء و تصویب هیأت مدیره مرکز داوری اتاق تعاون ایران می‌تواند حساب مستقل با شرایط مندرج در اساسنامه داشته باشد.

تبصره: شرایط جذب و گزینش داوران بموجب آیین نامه ای است که به تصویب هیأت مدیره مرکز داوری خواهد رسید و پس از تصویب صدور احکام داوران صرفاً از وظایف و اختیارات مرکز داوری اتاق تعاون ایران می‌باشد.

ماده ۸: مدت و تابعیت مرکز داوری:

از تاریخ تأسیس نامحدود و تابعیت آن ایرانی است.

فصل چهارم - ارکان مرکز داوری اتاق تعاون ایران :

ماده ۹- مرکز داوری دارای ارکان زیر می باشد :

بند ۹/۱ - هیأت مدیره

بند ۹/۲ - رئیس کل

بند ۹/۳ - داوران

تبصره ۱- هیأت رئیسه اتاق تعاون علاوه بر انجام اقدامات قانونی برای تشکیل مرکز ، وظایف زیر را در فرآیند تشکیل و فعالیت مرکز بر عهده دارد :

فصل پنجم - هیأت مدیره مرکز داوری اتاق تعاون ایران :

ماده ۱۰ - هیأت مدیره مرکز داوری اتاق تعاون ایران مرکب از ۵ نفر عضو بوده که از میان حقوقدانان و یا کارشناسان آشنا به امور تعاون و یا مدیران اتاق های تعاونی توسط هیأت رئیسه اتاق تعاون ایران برای یک دوره سه ساله منصوب می شوند. و انتصاب مجدد اعضای هیأت مدیره بلامانع است .

تبصره ۱- هیأت مدیره در اولین جلسه نسبت به انتخاب یک نفر نایب رئیس ، یک نفر منشی از بین خود با رأی اکثریت مطلق اعضاء اقدام می نماید. ریاست هیأت مدیره مرکز با رئیس اتاق ایران خواهد بود.

تبصره ۲- بمنظور ترویج شیوه داوری و نیز هماهنگی و تبادل نظر مستمر با قوه قضائیه، هیأت مدیره میتواند از رئیس قوه قضائیه درخواست کند یک نفر نماینده به عنوان عضو رابط قوه قضائیه با مرکز داوری تعیین و معرفی کند. نماینده رابط قوه قضائیه بدون حق رأی در جلسات هیأت مدیره شرکت خواهد نمود.

ماده ۱۱- هیأت مدیره مرکز باید حداقل هر سه ماه یکبار جلسه داشته باشد .

تبصره - هیأت مدیره مرکز عنداللزوم با درخواست رئیس کل مرکز و یا رئیس هیأت مدیره مرکز جلسات دیگری نیز داشته باشد .

ماده ۱۲- جلسات تصمیم گیری هیأت مدیره مرکز، باحضور اکثریت اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات ، نصف بعلاوه یک اعضای حاضر معتبر خواهد بود .

تبصره : مراکز داوری استانها فاقد هیئت مدیره است و رئیس اتاق هر استان رئیس مرکز داوری آن اتاق نیز می باشد .

ماده ۱۳-وظایف و اختیارات هیأت مدیره مرکز

هیأت مدیره مرکز به جزء اختیارات مقرر در این آئین نامه واجد اختیارات دیگری بشرح زیر می باشد:

بند ۱۳/۱- تصویب آئین نامه داخلی مرکز

بند ۱۳/۲ - تصویب آئین نامه انتخاب داوران

- بند ۱۳/۳** - تعیین و انتخاب رئیس کل مرکز داوری
- بند ۱۳/۴** - تعیین صاحبان امضای مجاز مرکز (امضای ثابت رئیس کل مرکز و رئیس هیأت مدیره مرکز و درغیاب رئیس هیأت مدیره مرکز، نایب رئیس برای اسناد و قراردادهای تعهد آور،
- بند ۱۳/۵** - ارائه پیشنهاد اصلاح در آئین نامه نحوه تشکیل و فعالیت مرکز داوری اتاق تعاون ایران یا در مورد نحوه ارائه خدمات و نیز آئین نامه مربوط به هزینه های داوری برابر مصوبات هیئت مدیره
- بند ۱۳/۶** - تصویب بودجه سالانه مرکز به پیشنهاد رئیس کل مرکز داوری
- بند ۱۳/۷** - تهیه و پیشنهاد اصلاح یا تطبیق آئین نامه مرکز داوری به هیأت مدیره مرکز و تصویب آن توسط هیئت مدیره مرکز داوری اتاق تعاون ایران
- بند ۱۳/۸** - انتخاب فردی واجد شرایط و آشنا به امور حقوقی به عنوان رئیس کل مرکز از بین اعضای هیأت مدیره و یا از خارج از آنها و یا عزل وی،
- بند ۱۳/۹** - انتخاب رئیس کل مرکز در صورت فوت، استعفا، کناره گیری یا از کارافتادگی او،
- بند ۱۳/۱۰** - اعلام فهرست داوران و کارشناسان معتمد مرکز
- بند ۱۳/۱۱** - نظارت بر عملکرد و فعالیتهای رئیس کل مرکز و مراکز داوری اتاق تعاون در استانها و شهرستانها و اتحادیه ها
- بند ۱۳/۱۲** - تعیین حق الزحمه اعضای هیأت مدیره و داوران و کارشناسان معتمد مرکز و حقوق و مزایای رئیس کل مرکز و سایر کارکنان مرکز با رعایت قوانین مربوط با توجه به آئین نامه های داخلی مرکز.
- بند ۱۳/۱۳** - انتخاب یا عزل یا تأیید فهرست داوران و کارشناسان معتمد مرکز و مراکز استانی و شهرستانی حسب مورد مطابق دستور العمل مصوب
- بند ۱۳/۱۴** - پیشنهاد حق الزحمه داوران و بودجه معاضدت حقوقی و ارائه آن به اتاق تعاون ایران
- بند ۱۳/۱۵** - اتخاذ تصمیم درباره هر امری که برای حسن اداره امور مرکز داوری اتاق تعاون ایران و انجام وظائف قانونی آن لازم باشد.
- بند ۱۳/۱۶** - سایر مواردی که طبق اساسنامه تشکیل مرکز داوری یا آئین نامه های داخلی مرکز داوری، برعهده هیأت مدیره قرار گرفته و انجام هر اقدام دیگری که با رعایت قوانین و مقررات مربوط برای حمایت از حقوق طرفین به ویژه تضمین استقلال و بی طرفی داوران همچنین بهبود و تقویت حل و فصل اختلافات تعاونی از طریق داوری لازم است
- ماده ۱۴** - هیأت مدیره مرکز می تواند بخشی از اختیارات خود را به یک یا چند نفر از اعضای هیأت مدیره و یا به رئیس کل مرکز تفویض نماید.

تبصره ۵- رئیس کل مرکز وظیفه دبیری هیئت مدیره را نیز بر عهده دارد در صورتیکه رئیس کل مرکز عضو هیأت مدیره نباشد بدون حق رأی در جلسات شرکت می کند.

ماده ۱۵- رئیس کل مرکز، نماینده قانونی مرکز و صاحب امضای مجاز جهت انعقاد قرار دادهای مرکز است و علاوه بر اداره تخصصی مرکز کلیه اختیارات اجرایی مرکز در چارچوب این آیین نامه و مصوبات هیأت مدیره را دارا می باشد.

تبصره ۵- اسناد مالی و اوراق بهادار با امضاء ثابت رئیس کل مرکز و رئیس هیات مدیره و در غیاب وی نایب رئیس معتبر خواهد بود .

ماده ۱۶- مرکز با هدف رسیدگی آسان و سریع و ترویج حل و فصل دعاوی از طریق داوری با تشکیل شعب به تعداد لازم، حل و فصل اختلافات موضوع این آیین نامه را از طریق داوری و عنداللزوم ارائه نظریه مشورتی بر اساس قوانین و مقررات مربوط عهده دار خواهد بود.

تبصره ۵- مرکز می تواند شعب تخصصی نیز ایجاد نماید.

تبصره ۵- طرفین دعوا می توانند به تراضی داور یا داوران (از بین داوران مورد تأیید مرکز) را در ضمن قرار داد و یا در صورت بروز اختلاف معین نمایند.

ماده ۱۷- مدیریت مرکز بر عهده رئیس کل مرکز است . رئیس کل مرکز می تواند انجام برخی وظایف و اختیارات اداری خود را به یک یا چند نفر از کارکنان مرکز تفویض کند.

ماده ۱۸: داوران از بین افرادی که دارای شرایط ذیل باشند انتخاب می شوند :

الف : صلاحیت عمومی : بند ۱- (متأهل) بند ۲- (حداقل ۳۰ سال سن) بند ۳- الزام عملی به ولایت فقیه و نظام جمهوری اسلامی ایران) بند ۴- (حسن شهرت) بند ۵- (عدم سابقه وابستگی به احزاب و گروههای غیر قانونی) بند ۶- (عدم سوء پیشینه) بند ۷- (تدین به دین اسلام) بند ۸- (عدم اعتیاد به مواد مخدر بند ۹- (داشتن صرفاً تابعیت جمهوری اسلامی ایران)

ب : صلاحیت اختصاصی :

۱- داشتن حداقل مدارک کارشناس در رشته حقوق

۲- آشنایی به مسائل حقوقی و قضایی با ۱۰ سال سابقه کار

۳- آشنایی با امور مرتبط با تعاونیها با سابقه ۱۵ سال

تبصره ۵: اولویت انتخاب داوران با قضات بازنشسته قوه قضائیه و وکلای دادگستری می باشد .

ماده ۱۹- داوران پیش از انتصاب باید اظهارنامه ای را که حاکی از تعهد به استفاده از تمام توان و صلاحیت فردی، رعایت بی طرفی و استقلال کامل همچنین احترام به مقررات و ضوابط مندرج این آئین نامه است ،امضاء نمایند

ماده ۲۰- داوران مرکز ملزم به حفظ اطلاعات و اسراری خواهند بود که به تناسب وظایف داوری از آن مطلع می شوند و باید از افشای هر گونه اطلاعات راجع به دعاوی اقامه شده نزد این مرکز به اشخاص ثالث خودداری کنند

ماده ۲۱- داوران موضوع این آیین نامه موظفند علاوه بر این آیین نامه مفاد باب هفتم قانون آئین دادرسی مدنی و قوانین جاری را رعایت نمایند.

فصل ششم- رئیس کل مرکز داوری

ماده ۲۲- رئیس کل مرکز داوری اتاق ایران از میان حقوقدانان ایرانی با تجربه و آشنا به مسائل حقوقی داخلی و بین المللی برای مدت سه سال توسط هیأت مدیره مرکز داوری انتخاب خواهد شد. رئیس کل مرکز بر اساس مصوبات هیأت مدیره ، مقررات اساسنامه مرکز داوری ، آئین نامه نحوه تشکیل و فعالیت مرکز داوری اتاق ایران انجام وظیفه خواهد نمود.

تبصره ۵- انتخاب مجدد رئیس کل مرکز بلامانع است و تا انتخاب رئیس کل جدید، رئیس کل پیشین مرکز به کار خود ادامه خواهد داد.

ماده ۲۳- مرکز داوری دارای دبیرخانه ای است که زیر نظر رئیس کل مرکز انجام وظیفه می کند و به تعداد کافی کارشناس و مشاور و مدیر و کارکنان اداری با تصویب هیأت مدیره خواهد داشت.

ماده ۲۴- رئیس کل مرکز، می تواند یک نفر مدیر دفتر اجرایی و یک نفر مدیر دفتر حقوقی از میان حقوقدانان ایرانی با تجربه و آشنا به مسائل بازرگانی داخلی و بین المللی رابه هیأت مدیره پیشنهاد تا در صورت تصویب زیر نظر او انجام وظیفه نموده یا بخشی از اختیارات خود را حسب مورد به آنها تفویض نماید.

ماده ۲۵- رئیس کل مرکز ، نماینده قانونی مرکز داوری میباشد و اداره کلیه امور مرکز داوری و نظارت بر حسن جریان داوری موضوع این آئین نامه بعهده وی می باشد .

ماده ۲۶- دبیرخانه موظف است کلیه تسهیلات و خدمات اداری و دفتری لازم را برای انجام صحیح داوری مطابق این آئین نامه و نیز اصلاحیه آئین نامه نحوه تشکیل و فعالیت مرکز داوری اتاق ایران ، در اختیار داوران، کارشناسان، اصحاب دعوی و وکلا قرار دهد. دریافت و مبادله و ابلاغ ، دادخواست داوری، دفاعیه و تبادل لوایح، و نیز ابلاغ رأی داوری و کلیه مکاتبات داوران با اصحاب دعوی و کارشناسان که در جریان

رسیدگی داوری انجام می شود، برعهده دبیرخانه می باشد.

ماده ۲۷- علاوه بر اختیارات و وظایفی که در اساسنامه مرکز داوری و دیگر قوانین و آئین نامه های داخلی مرکز برای رئیس کل مرکز پیش بینی شده است، سایر اختیارات، وظایف و صلاحیت های رئیس کل مرکز مشتمل بر امور زیر می باشد:

بند ۲۷/۱- سرپرستی و نظارت بر دبیرخانه مرکز داوری

بند ۲۷/۲- نظارت بر حسن جریان رسیدگی در دعاوی و سایر مواردی که به مرکز داوری اطاق تعاون ایران ارجاع می شود.

بند ۲۷/۳- پیشنهاد اخذ تعرفه هزینه داوری و حق الزحمه داوران و کارشناسان خبره که به هیئت مدیره ارائه نماید.

بند ۲۷/۴- نظارت بر ابلاغ مکاتبات و اوراق و مدارک و لوائح طرفین یا رأی داوری و نیز فراهم کردن تسهیلات لازم برای داوران و کارشناسان و اصحاب دعوی

بند ۲۷/۵- فراهم کردن محل و سایر تسهیلات دفتری برای تشکیل جلسات استماع و رسیدگی داوران و کارشناسان

بند ۲۷/۶- امضاء مکاتبات

بند ۲۷/۷- انعقاد قراردادهای مرکز داوری با سایر دواير مشروط به تأیید رئیس هیئت مدیره مرکز

بند ۲۷/۸- تأمین موجبات گسترش خدمات مرکز داوری و ارتقاء جایگاه آن از طریق ارتباط مستقیم با اتاق های تعاون استانها و شهرستانهای سراسر کشور، تشکل های بخش تعاونی و برگزاری سمینار و کارگاههای آموزشی و انتشار جزوات و مجلات و کتب تخصصی و کاربردی، و نیز تماس و همکاری و مشارکت با دانشگاهها و مؤسسات آموزشی داخلی و خارجی و انجمنها و مؤسسات داوری داخلی و خارجی طبق مصوبات هیأت مدیره

بند ۲۷/۹- تهیه و پیشنهاد بودجه سالانه مرکز به هیأت مدیره

بند ۲۷/۱۰- مساعدت در حل و فصل اختلافات از طرق غیر از داوری، از قبیل ایجاد صلح و سازش و کارشناسی

بند ۲۷/۱۱- تمدید مهلت داوری

بند ۲۷/۱۲- تعیین نحوه نگهداری مدارک، مراسلات یا مکاتبات طرفین یا داوران در پرونده ها، مطابق ضوابطی که هیأت مدیره تدوین خواهد کرد، مگر اینکه یکی از طرفها یا داور بصورت کتبی استرداد آنها را درخواست نماید.

بند ۲۷/۱۳- هماهنگی و همکاریهای لازم با قوه قضائیه جهت تشویق نهاد داوری و حسن انجام داوریهها و نیز در مرحله اجرای رأی داوری

بند ۲۷/۱۴- اجرای تصمیمات هیأت مدیره

بند ۲۷/۱۵ - انجام کلیه امور دیگری که به موجب قانون یا آئین نامه نحوه تشکیل و فعالیت مرکز داوری اتاق ایران به عهده وی می باشد، یا هیأت مدیره وفق مقررات به رئیس کل مرکز ارجاع می کند.

بند ۲۷/۱۶ - انجام سایر اموری که با رعایت مقررات آئین نامه نحوه تشکیل و فعالیت مرکز داوری اتاق ایران که توسط ، هیأت مدیره به دبیرخانه مرکز داوری ارجاع می شود.

ماده ۲۸- درآمد مرکز داوری از محل های زیر تأمین می شود:

بند ۲۸/۱ - هزینه های دریافتی از اصحاب دعوا همتراز با تعرفه مصوب قوه قضائیه که به تصویب هیئت مدیره خواهد رسید

بند ۲۸/۲ - کمک های اتاق تعاون ایران و اتحادیه ها و مراکز داوری سایر استانها و شهرستانها منوط به تصویب هیئت مدیره

بند ۲۸/۳ - عوائد حاصل از خدمات مشاوره ای و تهیه و تدوین نشریات و برگزاری دوره های آموزشی و برگزاری همایش ها و پروژه های تحقیقاتی و سایر خدمات مرکز داوری

تبصره - در کلیه مواردی که اتاق تعاون به عنوان حکم یا کارشناس یا به طور کلی به عنوان مرجع حل اختلافات و دعاوی انتخاب می شود، همچنین در مواردی که اتاق تعاون به عنوان مقام ناصب تعیین می شود، انجام این وظائف و مأموریتها با مرکز داوری خواهد بود.

بخش دوم: کلیات آئین داوری مرکز داوری اتاق تعاون ایران

فصل یکم: جریان داوری

مبحث یکم - تقدیم درخواست داوری

ماده ۲۹ - شروع رسیدگی در مرکز داوری مستلزم تقدیم درخواست به یا دادخواست دبیرخانه مرکز داوری می باشد . مدیر دفتر مرکز باید پس از وصول درخواست فوراً آنرا ثبت و رسیدی مشتمل بر نام خواهان ، خوانده ، تاریخ تسلیم (روز و ماه و سال) با ذکر شماره ثبت به تقدیم کننده تحویل بدهد و در برگ درخواست تاریخ تسلیم را قید نماید . تاریخ رسید درخواست به دفتر ، تاریخ اقامه دعوا محسوب می شود.

مبحث دوم - شرایط درخواست

ماده ۳۰ - درخواست داوری باید به زبان فارسی در روی برگه های چاپی مخصوص مرکز داوری نوشته شده ، متضمن و مشتمل بر نکات زیر باشد:

بند ۳۰/۱ - نام و نام خانوادگی . نام پدر . سن . شغل خواهان . اقامتگاه . تلفن ثابت و همراه . نشانی پستی و الکترونیکی و هرگونه اسناد مثبت سمت . (در صورتی که درخواست توسط **وکیل تنظیم** می شود

مشخصات وکیل نیز باید درج شود .

بند ۳۰/۲ - نام و نام خانوادگی، اقامتگاه و شغل خواننده .

بند ۳۰/۳ - تعیین خواسته و مبلغ آن، مگر آنکه خواسته غیر مالی باشد

بند ۳۰/۴ - آنچه که خواهان از مرکز داوری درخواست دارد و توضیح درباره ماهیت معامله یا قرارداد یا وقایعی که موجب بروز اختلاف شده و بیان منشاء ادعا و دلایل آن. بانضمام اسناد و نوشتجات و اطلاع مطلعین و غیره که اسامی و مشخصات و محل اقامت آنان را به طور صحیح معین کند .

بند ۳۰/۵ - مستندات مربوط به موافقتنامه داوری (اساسنامه مورد عمل) یا شرط داوری و توضیح درباره آن

بند ۳۰/۶ - قبول صلاحیت داوری یا داورانی که مرکز از بین فهرست اسامی داوران تعیین خواهد نمود .

بند ۳۰/۷ - امضاء خواهان (در صورت عجز از امضاء، اثر انگشت)

تبصره ۱ - اقامتگاه باید با تمام خصوصیات از قبیل شهر و روستا و دهستان و خیابان به نحوی نوشته شود که ابلاغ به سهولت ممکن باشد .

تبصره ۲ - چنانچه خواهان یا خواننده شخص حقوقی باشد ، در دادخواست نام و اقامتگاه شخص حقوقی ، نوشته خواهد شد .

تبصره ۳ - در صورتی که هر یک از اصحاب دعوا ، عنوان ولی، قیم یا متولی یا وصی یا مدیریت شرکت و امثال آن را داشته باشد در درخواست باید تصریح شود. پیگیری دعوی از طریق نماینده حقوقی طرفین اختلاف پذیرفته نمی شود مگر اینکه توسط وکیل دادگستری باشد .

مبحث سوم - پیوستهای درخواست

ماده ۳۱ - خواهان داوری مکلف است رونوشت یا تصویر مصدق اسناد مثبته را پیوست درخواست خود نماید واصل آنها را در صورت درخواست داور یا مرجع داوری ارائه نماید.

تبصره ۱ - در صورتی که درخواست داوری به وکالت تقدیم شود، درج مشخصات وکیل و ارائه اسناد مثبت سمت الزامی خواهد بود.

تبصره ۲ - تسلیم یا ثبت درخواست داوری ناقص در دبیرخانه مرکز داوری یا دبیرخانه دفاتر داوری ، مادام که تکمیل نشده ، تکلیفی برای مرجع داوری ایجاد نمی نماید.

تبصره ۳ - درخواست و کلیه برگهای پیوست آن باید در دو نسخه و در صورت تعدد خواننده به تعداد آنها به علاوه یک نسخه تقدیم دبیرخانه مرکز شود .

تبصره ۴ - در صورتی که درخواست داوری راجع به معامله، قرارداد یا روابط حقوقی ای باشد که در مورد آن پیش از زمان تقدیم درخواست بین همان طرفین، رسیدگی داوری در مرکز داوری شروع شده باشد،

مرکز داوری می تواند به درخواست هر یک از طرفها، درخواست داوری جدید را با پرونده داوری مقدم توأم کند، بشرط آنکه در داوری مقدم هنوز قرارنامه داوری به امضای طرفین و داور نرسیده باشد یا توسط مرکز داوری تأیید نشده باشد و مانع قانونی هم برای ادغام پرونده ها وجود نداشته باشد. در صورتی که درخواست داوری جدید پس از امضا یا تأیید قرارنامه داوری در پرونده مقدم شروع شده باشد، رسیدگی توأم به دو یا چند پرونده منوط به این است که داور پرونده مقدم، با توجه به ماهیت ادعاهای موضوع داوری جدید و نیز با توجه به مرحله داوری مقدم و سایر اوضاع و احوال، اجازه توأم نمودن دو پرونده را بدهد و مرکز داوری هم با آن موافقت نماید، در همین خصوص طرفین یا وکلا طرفین بایستی موضوع را به داور یا مرکز داوری اعلام نمایند.

مبحث چهارم - تبادل لوایح - پاسخ خواننده / خوانندگان؛ دعوی متقابل

ماده ۳۲- پس از دریافت درخواست داوری، دبیرخانه مرکز داوری یک نسخه از **درخواست** و اسناد و مدارک ضمیمه آن را جهت پاسخ گویی به خواننده یا خوانندگان ابلاغ می کند. خواننده یا خوانندگان باید ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ **درخواست** داوری، پاسخ خود را که مشتمل بر اطلاعات ذیل باشد، به دبیرخانه مرجع داوری تسلیم نماید:

بند ۳۲/۱ - مشخصات کامل همراه با نشانی پستی و حسب مورد هرگونه اسناد مثبت سمت؛ در صورتیکه دفاع به وکالت به عمل آید.

بند ۳۲/۲ - پاسخ به ادعاهای، خواسته ها، بیان ایرادات و مدافعات و ارائه هرگونه دلیل و اسناد و مدارک

بند ۳۲/۳ - در صورتیکه خواننده دعوی متقابلی داشته باشد باید ضمن پاسخ به درخواست داوری، به دبیرخانه مرکز داوری تسلیم و ثبت کند مشروط بر اینکه دعوی متقابل در صلاحیت رسیدگی مرکز داوری می باشد.

ماده ۳۳ دعوی متقابل باید مشتمل بر موارد زیر باشد:

بند ۳۳/۱ - بیان دعوی متقابل، منشاء و دلائل آن

بند ۳۳/۲ - بهای خواسته، مگر آنکه خواسته غیر مالی باشد.

بند ۳۳/۳ - مرجع داوری، دعوی متقابل را به خواهان ابلاغ می کند و خواهان باید ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ آن، لایحه جوابیه خود را به دبیرخانه مرجع داوری تسلیم نماید.

بند ۳۳/۴ - پس از تبادل لوایح اولیه به شرح فوق و تکمیل پرونده و تعیین داور طبق این آئین نامه و اعلام قبولی وی، دبیرخانه مرکز داوری پرونده را به داور یا داوران تسلیم می کند و داوری از تاریخ ابلاغ موضوع به طرفین و داور یا داوران، شروع می شود.

بند ۳۳/۵ - در صورتیکه داوری بین المللی باشد، اظهار نظر در خصوص محل داوری، زبان داوری و نیز قواعد حقوقی قابل اعمال، توسط مرکز داوری و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه مشخص خواهد شد.

بند ۳۳/۶ - دبیرخانه مرکز داوری، نسخه ای از پاسخ خواننده یا خوانندگان به درخواست داوری را به خواهان ابلاغ می کند.

بند ۳۳/۷ - در صورتیکه خواننده یا خوانندگان ادعاهای متقابلی داشته باشند، باید ضمن پاسخ به **درخواست** داوری، به دبیرخانه تسلیم و ثبت کنند.

مبحث پنجم - ابلاغ اوراق و اخطاریه ها و مواعد

ماده ۳۴ - طرفین باید کلیه لوائح و مراسلات خود با یکدیگر و با داور یا داوران را همراه با مدارک پیوست، به تعداد طرفهای دعوی و داور یا داوران، به اضافه یک نسخه برای مرکز داوری، به دبیرخانه مرکز داوری تسلیم نمایند.

تبصره ۱ - کلیه اوراق و مکاتبات، دستورات و درخواستها، تصمیمات و قرارها و اخطارها که داور یا داوران در جریان رسیدگی صادر یا اتخاذ می کنند، و نیز رأی داوری، از طریق دبیرخانه مرکز داوری به طرفین یا مخاطب مربوط، از طریق پست سفارشی انجام خواهد شد. ابلاغ و پیگیری می شود. (مرکز داوری می تواند جهت بهره مندی از مزایای ابلاغ از طریق محاکم دادگستری، شرایط مناسبی را فراهم آورد)

تبصره ۲ - در داوریهائی که به مرکز داوری ارجاع می شود، امر ابلاغ اوراق و نیز رأی داوری توسط دبیرخانه مرکز داوری انجام می شود، مگر اینکه طرفین طریق دیگری را برای ابلاغ تعیین و توافق کرده باشند.

تبصره ۳ - ابلاغ کلیه اوراق و مکاتبات به نشانی های اعلام شده طرفین در موافقتنامه داوری یا هر نشانی دیگری که طرفین متعاقباً اعلام کرده باشند، بعمل خواهد آمد. در صورتی که هیچ یک از نشانی های فوق در دسترس نباشد یا امکان ابلاغ در آن نشانی وجود نداشته باشد، ارسال اوراق به آخرین محل سکونت یا محل تجارت یا محل طرف داوری، یا هر محل دیگری که در پرونده مطروحه سابقه ابلاغ داشته باشد، ابلاغ شده محسوب می شود.

تبصره ۴ - امر ابلاغ می تواند **حضوری یا از طریق** تحویل در قبال رسید، نامه سفارشی، دورنگار، تلکس، تلگرام، پست الکترونیکی که متضمن ثبت و ضبط سابقه ارسال و وصول به گیرنده باشد، انجام گیرد.

ماده ۳۵ - ابلاغ اوراق در محل داوری به صورت حضوری نیز معتبر است، و در موارد زیر اوراق مربوط، ابلاغ شده محسوب می شود.

بند ۳۵/۱ - وصول آن به مخاطب برای داور یا مرکز داوری محرز باشد.

بند ۳۵/۲ - مخاطب بر طبق ابلاغیه مربوط، اقدامی کرده باشد.

بند ۳۵/۳ - مخاطب نفیاً یا اثباتاً پاسخ داده باشد.

بند ۳۵/۴ - ابلاغ به محلی باشد که سابقه ابلاغ داشته باشد.

بند ۳۵/۵ - ابلاغ در جلسه داوری واقع شود.

ماده ۳۶- تاریخ ابلاغ، همان تاریخی است که مخاطب یا وکیل او، برگ مربوط را دریافت کرده یا تاریخی است که اوراق مربوط مطابق آیین دادرسی مدنی، ابلاغ شده یا عرفاً و نوعاً اوراق دریافت شده محسوب شود و سابقه آن در دبیرخانه مرکز داوری ثبت شده باشد.

ماده ۳۷- مهلت های مقرر در این آیین داوری بدون احتساب روز ابلاغ محاسبه می شود. چنانچه روز آخر مواعد، در محل ابلاغ تعطیل رسمی یا روز غیر کاری باشد، نخستین روز کاری بعدی، آخرین روز مهلت محسوب خواهد گردید. تعطیلات رسمی و روزهای غیر کاری داخل در مواعد و جزء مهلت محسوب خواهد شد. به مهلت های مقرر در این آیین نامه نسبت به اشخاصی که مقیم خارج از کشور می باشند، یک ماه اضافه می گردد.

ماده ۳۸- در صورتی که اوضاع و احوال اقتضاء کند، داور یا داوران میتوانند مهلت ها و مواعد پیش بینی شده در این آیین نامه را تمدید کنند به نحوی که هریک از طرفین بتواند به مسئولیت و وظایف خود عمل نماید.

فصل دوم: ترکیب داوری

مبحث یکم - تعیین داور یا هیأت داوران

ماده ۳۹- طرفین می توانند ضمن موافقتنامه داوری یا به موجب توافقنامه جداگانه، درخصوص تعداد داوران، توافق نمایند. در صورت فقدان چنین توافقی و نیز در صورتیکه بین طرفین در این خصوص اختلاف باشد، به ترتیب زیر اقدام خواهد شد و رجوع طرفین به مرجع داوری به منزله قبول ترتیبات زیر است:

تبصره ۱- مرجع داوری با توجه به موضوع دعوی، یک نفر را به عنوان داور انتخاب می نماید و به طرفین اعلام می کند تا اگر اعتراض یا جهات رد نسبت به داور مذکور دارند، ظرف مهلت پنج روز پس از معرفی داور به مرجع داوری، اعلام کنند.

تبصره ۲- چنانچه هر یک از طرفین ظرف مهلت مقرر اعتراض یا جهات رد موجهی نسبت به داور منتخب اعلام نمایند و مورد قبول مرجع واقع شود، مرجع داوری فرد دیگری را معرفی خواهد نمود، در غیر اینصورت مرجع داوری پرونده را جهت رسیدگی و اتخاذ تصمیم به وی تسلیم می کند.

ماده ۴۰- در مواردی که توافق شده هیأت داوری به اختلاف رسیدگی کند، به ترتیب زیر عمل می شود:

تبصره ۱- هر یک از طرفین مکلف است داور اختصاصی خود را ظرف مدتی که مرجع داوری تعیین می کند از میان داوران مرکز انتخاب و معرفی کند و سپس مرکز داوری داور سوم را (سرداور) را تعیین و معرفی نمایند

تبصره ۲- در صورتیکه طرفین ظرف مهلت مقرر داوران اختصاصی خود را انتخاب و معرفی نکنند، مرکز داوری حسب مورد، داور طرف ممتنع را، انتخاب و معرفی می نماید تا اگر هر یک از طرفین اعتراض یا جهات رد نسبت به داور اختصاصی طرف دیگر دارند، ظرف مهلت پنج روز پس از معرفی داور به مرکز اعلام کنند.

تبصره ۳- پس از تعیین داوران ، سر داور از طریق مرکز داوری انتخاب می شود ، این تصمیم مرکز قابل اعتراض نمی باشد

تبصره ۴- رسیدگی به اعتراض یا جهات رد نسبت به داور یا سرداور که در این مرحله مطرح شود، با مرکز داوری است و تصمیم مرکز در این خصوص قطعی است و در صورتیکه اعتراض یا جهات رد وارد باشد و مورد قبول قرار گیرد، مرکز داوری فرد دیگری را به ترتیب فوق انتخاب می کند.

تبصره ۵- داور یا داوران منتخب بایستی موافقت خود را نسبت به هر داوری قبل از رجوع پرونده اعلام کنند.

تبصره ۶- در مواردی که داوری توسط هیأتی متشکل از سه داور انجام می شود حداقل یکی از داوران آن باید از میان کارشناسان حقوقی (ترجیحاً آشنا به مسائل حقوقی بخش تعاونی) تعیین شود.

فصل سوم- شرایط داور یا داوران، جرح و تشریفات آن

مبحث یکم- شرایط داور

ماده ۴۱- داور باید در تاریخ تعیین و انتخاب به این سمت و شروع بکار و نیز در طول جریان رسیدگی داوری تا زمان صدور رأی، علاوه بر داشتن اوصاف قانونی و **شرایط** مقرر در موافقتنامه داوری، بی طرف و مستقل باشد و ذینفع در قضیه نباشد .

ماده ۴۲- داور باید همزمان با قبول سمت داوری ، اعلامیه ای مکتوب مبنی بر تأیید بیطرفی و استقلال خود امضاء و به دبیرخانه مرکز داوری تسلیم کند و مکلف است هرگونه واقعیت یا اوضاع و احوالی را که ممکن است استقلال او را نزد طرفین با تردید مواجه سازد، در اعلامیه مذکور ذکر نماید. چنانچه اعلامیه بیطرفی و استقلال داور متضمن چنین اطلاعاتی باشد، دبیرخانه مراتب را به طرفین ابلاغ می کند و مهلتی را جهت اظهار نظر آنان تعیین می نماید. پس از وصول نظرات طرفین که ظرف مهلت مقرر اعلام شده، مرکز داوری در خصوص اعلامیه داور و اظهارات طرفین رسیدگی و تصمیم مقتضی اتخاذ می کند .

ماده ۴۳- پس از شروع داوری نیز «داور» مکلف است هرگونه واقعیت یا اوضاع و احوال را که احیاناً در جریان داوری حادث شود و موجب تردید در بی طرفی و استقلال او گردد، فوراً و بصورت کتبی به دبیرخانه مرکز و به طرفین اعلام نماید .

مبحث دوم - موارد جرح داور

ماده ۴۴ صلاحیت داور در صورتی قابل جرح است که اوضاع و احوال موجود، باعث تردید موجهی نسبت به بیطرفی و استقلال او شود و یا واجد اوصافی که طرفین تعیین کرده اند، نباشد. هریک از طرفین تنها به استناد دلایلی که پس از تعیین داور از آن مطلع شده اند، میتواند داوری که خود تعیین کرده یا در جریان تعیین او مشارکت

داشته، جرح کند .

ماده ۴۵ - به موجب ماده ۴۶۶ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) اشخاص زیر را در داوریهای داخلی، هر چند با تراضی طرفین نمی توان به عنوان داور انتخاب نمود و از موجبات رد و جرح داور است:

بند ۱/۴۵ - اشخاصی که فاقد اهلیت قانونی هستند.

بند ۲/۴۵ - اشخاصی که بموجب حکم قطعی دادگاه و یا در اثر آن از داوری محروم شده‌اند.

بند ۳/۴۵ - اشخاصی که بیطرفی و استقلال ایشان در موضوع داوری، محل تردید باشد.

بند ۴/۴۵ - کلیه قضات و کارمندان اداری شاغل در محاکم قضایی

ماده ۴۶ - به استناد ماده ۴۶۹ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) - اشخاص زیر را نمی توان به عنوان داور معرفی و منصوب کرد مگر با تراضی طرفین:

بند ۱/۴۶ - کسانی که سن آنها کمتر از بیست و پنج (۲۵) سال تمام باشد.

بند ۲/۴۶ - کسانی که در دعوی ذینفع باشند.

بند ۳/۴۶ - کسانی که با یکی از اصحاب دعوا قرابت سببی یا نسبی تا درجه دوم از طبقه سوم داشته باشند.

بند ۴/۴۶ - کسانی که قیم یا کفیل یا وکیل یا مباشر امور یکی از اصحاب دعوا هستند یا یکی از اصحاب دعوا مباشر امور آنها باشد.

بند ۵/۴۶ - کسانی که خود یا همسرشان وارث یکی از اصحاب دعوا باشند.

بند ۶/۴۶ - کسانی که خود یا همسرشان با یکی از اصحاب دعوا یا با اشخاصی که قرابت نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم با یکی از اصحاب دعوا دارند، در گذشته یا حال دعوی کیفری داشته باشند.

بند ۷/۴۶ - کسانی که خود یا همسرشان و یا یکی از اقربای سببی یا نسبی تا درجه دوم از طبقه سوم آنها با یکی از اصحاب دعوا یا زوجه و یا یکی از اقربای نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم او دعوی حقوقی یا کیفری داشته باشند .

بند ۸/۴۶ - کارمندان دولت

بند ۹/۴۶ - اعضای هیأت مدیره و بازرسان و مدیرعامل اتحادیه‌های تعاونی و رؤسا، رؤسا و دبیران اجرایی اتاق‌های تعاون مگر با تراضی طرفین

تبصره ۱ : در کلیه بند های ۹ گانه ماده ۴۶ می بایست صلاحیت علمی و عملی داوران به تأیید مرکز داوری مربوطه برسد و در صورت موافقت برای داور یا داوران مجوز داوری از سوی مرکز داوری اتاق تعاون ایران صادر خواهد شد .

تبصره ۲ - بعد از تعیین داور یا داوران ، طرفین حق عزل آنان را ندارند مگر با تراضی

ماده ۴۷ - کارمندان دولت و کارمندان اداری شاغل در مراجع داوری نمی توانند داوری نمایند هر چند با تراضی طرفین باشد.

مبحث سوم- تشریفات جرح، قصور یا عدم امکان انجام وظیفه داور

ماده ۴۸- طرفی که قصد جرح داور را دارد، باید ظرف ۱۵ روز از تاریخ اعلام قبولی داور مربوط، یا در صورتیکه جهات رد و جرح داور بعداً در جریان داوری حادث شود، ظرف ۱۵ روز از تاریخ اطلاع از هرگونه اوضاع و احوال مذکور، دلایل جرح را همراه با ادله و مدارک مثبت، طی لایحه ای همزمان کتباً به دبیرخانه مرکز داوری و یا حسب مورد به داور یا هیأت داوری مربوط و طرفهای دیگر داوری اعلام کند.

ماده ۴۹- داور مکلف است ظرف ۱۰ روز از تاریخ دریافت جرح، در مورد آن اعلام نظر کند و کتباً به طرفین و به مرکز داوری اطلاع دهد. در صورتی که داور مربوط جرح را نپذیرد، طرفی که داور را جرح کرده می تواند ظرف ۲۰ روز از ابلاغ تصمیم مذکور، به مرکز داوری مراجعه و درخواست رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند.

ماده ۵۰- مرکز داوری قبل از تصمیم گیری راجع به جرح، مراتب را از طریق دبیرخانه مرکز به داور یا داوران مورد جرح، طرف مقابل و نیز سایر اعضای هیأت داوری اطلاع می دهد و مهلت مناسب و معقولی جهت اظهار نظر آنها تعیین می کند. اظهار نظر کتبی هریک از طرفین و داور یا داوران در خصوص جرح به طرفین و سایر داوران ابلاغ می شود.

ماده ۵۱- در صورتیکه داور از دادن رأی امتناع ورزد و یا در جلسه داوری دوبار متوالی حضور پیدا نکند یا در انجام وظیفه قصور کند، و هم چنین در صورتیکه داور به عللی از قبیل مسافرت، غیبت طولانی، عدم دسترسی، اشتغال یا بیماری و امثال آن، قادر به انجام وظیفه نباشد، هریک از طرفین میتواند مراتب را همراه با ادله و مدارک مثبت همزمان به دبیرخانه مرکز داوری، داور یا هیأت داوری مربوط و طرف های دیگر دعوی، اعلام و درخواست تعویض داور مربوط را بنمایند.

تبصره - در صورتیکه بین طرفین در خصوص موارد فوق اختلاف باشد، مرکز داوری نسبت به موضوع رسیدگی و اتخاذ تصمیم می کند.

ماده ۵۲- تصمیم مرکز در مورد جرح یا تعویض داور قطعی است و مرکز چنانچه مصلحت ایجاب نماید داوری مکلف نیست دلایل خود را اعلام کند.

ماده ۵۳- اعلام جرح، قصور یا عدم امکان انجام وظیفه داور مادام که تعیین تکلیف نشده، مانع از ادامه رسیدگی داور نیست.

مبحث چهارم - تعیین داور یا داوران جانشین

ماده ۵۴- هرگاه حکم داور یا داوران از سوی مرجع داوری به دلیل قصور یا ناتوانی در انجام وظایف داوری و یا ثبوت جهات رد داور یا، به جهات و دلایل دیگری، لغو گردد و نیز در صورت حجر یا فوت داور

یا داوران ، مرجع داوری موظف است حداکثر ظرف یک هفته نسبت به تعیین داور یا داوران جایگزین اقدام نماید.

تبصره ۵- داور یا داوران جانشین مکلفند است با توجه به لوائح طرفین و رسیدگیهای انجام شده تا زمان انتخاب داور جدید ، رسیدگی را ادامه دهند، مگر اینکه با ذکر ادله موجه، تجدید تمام یا بخشی از رسیدگی ها و تصمیمات داور یا داوران قبلی را ضروری بدانند.

فصل چهارم - صلاحیت داور

مبحث یکم - اتخاذ تصمیم در مورد صلاحیت

ماده ۵۵- داور می تواند در مورد حدود صلاحیت خود و همچنین درباره وجود و یا اعتبار موافقتنامه داوری، نفیاً و یا اثباتاً اتخاذ تصمیم نماید. ارجاع اختلافات و دعاوی به مرکز داوری ، به منزله پذیرش این اختیار داور خواهد بود.

ماده ۵۶- ایراد به صلاحیت «داور» باید همزمان با تسلیم اولین لایحه دفاعیه یا تا پایان جلسه اول داوری اعلام گردد. صرف تعیین داور و یا مشارکت در تعیین هیأت داوران توسط هر یک از طرفین مانع از ایراد او به صلاحیت داوری نخواهد بود. ایراد به خروج «داور» از حدود صلاحیت در جریان رسیدگی داوری، باید به محض بروز و اطلاع از آن، اعلام گردد، معذکک در صورتیکه داور، تأخیر در ایراد در موارد مذکور را موجه تشخیص دهد، میتواند ایراد خارج از موعد را بپذیرد.

ماده ۵۷- در صورت ایراد به صلاحیت داور و یا ایراد به وجود و یا اعتبار موافقتنامه داوری، «داور» باید به عنوان یک امر مقدماتی و قبل از ورود به ماهیت دعوی، نسبت به آن بررسی و اتخاذ تصمیم کند، مگر اینکه داور با توجه به موضوع ایراد و ادله آن، به موجب رأیی که صادر می کند، اتخاذ تصمیم راجع به ایراد را به رسیدگی در ماهیت دعوی، موکول نماید.

ماده ۵۸- در صورتی که رأی داور بر رد ایراد و قبول صلاحیت خود باشد، اعتراض به رأی مذکور مانع ادامه رسیدگی و صدور رأی نخواهد بود.

ماده ۵۹- اتخاذ تصمیم در مورد ایراد خروج «داور» از حدود صلاحیت که سبب آن در حین رسیدگی حادث می شود، می تواند از زمان حدوث تا صدور رأی یا بصورت اعتراض به رأی بعمل آید .

ماده ۶۰- چنانچه طرفین درباره موارد مذکور در این فصل به نحو دیگری توافق کرده باشند، در صورت عدم مغایرت با قانون آئین دادرسی مدنی و سایر قوانین مربوط بر طبق آن عمل خواهد شد.

ماده ۶۱- صدور دستور موقت از اختیارات قانونی داوری موضوع این آئین نامه خارج است و متقاضی باید به مرجع قضائی ذیصلاح مراجعه نماید .

فصل پنجم - جلسه رسیدگی داوری

مبحث یکم - مقررات عمومی

ماده ۶۲ - تسلیم پرونده به داور بلافاصله پس از انتخاب داور واحد یا تشکیل هیأت داوری و اخذ قبولی داور یا داوران، صورت میگیرد. دبیرخانه مرکز داوری پرونده را جهت رسیدگی در اختیار آنان قرار می دهد، مشروط بر اینکه آن قسمت از هزینه های داوری که دبیرخانه در این مرحله مطالبه کرده است، تأدیه شده باشد.

داور باید با رعایت مقررات این آیین نامه و قوانین و مقررات جاریه، جریان داوری را به نحو مقتضی اداره و به موضوع رسیدگی نماید

مبحث دوم- اداره داوری

ماده ۶۳- اداره جریان داوری بر عهده داور واحد و در صورت تشکیل هیأت داوران ، با «سرداور» خواهد بود.

ماده ۶۴- رفتار مرکز داوری و داور با طرفین باید با رعایت مساوات، بی طرفانه و منصفانه باشد و با لحاظ مدت داوری به هر کدام از آنان فرصت کافی برای طرح ادعا یا دفاع و ارائه دلایل داده شود.

مبحث سوم- معرفی وکیل دادگستری

ماده ۶۵- هر یک از طرفین می تواند برای خود حداکثر تا دو نفر وکیل از بین وکلای دادگستری انتخاب و معرفی نماید. و مراکز داوری حق پذیرش نماینده حقوقی را ندارند، مگر در مواردی که قانون مقرر کرده است.

مبحث چهارم- جلسه استماع و رسیدگی داوری

ماده ۶۶- هرگونه تبادل لوایح پس از تسلیم پرونده به داور یا داوران ، زیر نظر او انجام می شود. چنانچه داور با توجه به موضوع پرونده تشخیص دهد که نیازی به تبادل لوایح و بررسی بیشتر از آنچه که تا آن مرحله انجام شده نمی باشد ، می تواند صرفاً بر اساس لوایح و اسناد و دلایل موجود در پرونده رسیدگی نموده و رأی صادر کند ، ولی در صورتی که یکی از طرفین حسب مورد در درخواست داوری یا لایحه دفاعیه تقاضای تشکیل جلسه کند، برگزاری جلسه با حضور طرفین الزامی است.

ماده ۶۷- تشخیص لزوم تشکیل جلسه برای ارائه مدارک و ادله و استماع توضیحات بر عهده داور یا سرداور است. داور میتواند دستور تشکیل جلسه را با ذکر محل ، تاریخ و ساعت تشکیل جلسه، صادر و از طریق دبیرخانه مرکز داوری به طرفین ابلاغ کند. فاصله ابلاغ و تاریخ تشکیل جلسه باید حداقل هفت (۷) روز باشد. داور یا سرداور میتواند برای تسهیل رسیدگی موضوعات یا سؤالاتی که باید در جلسه استماع پاسخ داده شود، تعیین و برای طرفین ارسال کند.

ماده ۶۸- چنانچه «داور» تشکیل جلسه رسیدگی برای بازرسی کالا و یا معاینه سایر اموال و یا مدارک و مستندات طرفین را ضروری بداند، باید موعد و مکان جلسه را تعیین و از طریق دبیرخانه مرکز داوری ، به طرفین و سایر اشخاصی که باید حضور یابند، ابلاغ کند.

ماده ۶۹- داور یا سرداور می تواند پس از مشورت با طرفین ، جلسات استماع یا جلسات شور ، یا بررسی اموال یا اسناد را در هر محلی که لازم و مقتضی بداند تشکیل دهد، مگر آنکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.

ماده ۷۰- جلسات استماع و رسیدگی داوری غیرعلنی است ، مگر آنکه طرفین به طور کتبی بر خلاف آن توافق کنند. بهر حال، «داور یا داوران» **بایستی برای** حفظ اسرار تجاری و اطلاعات محرمانه، اقدامات لازم را به عمل آورد.

ماده ۷۱- جلسات رسیدگی و استماع با حضور طرفین یا وکلای آنان تشکیل می شود .

ماده ۷۲- داور می تواند هر زمان در جریان رسیدگی ، به هر یک از طرفین ابلاغ کند لوایح یا ادله و مستندات تکمیلی خود را ارائه کنند یا ایشان را برای ادای توضیح دعوت نماید. ارسال لایحه و عدم شرکت هر یک از طرفین مانع رسیدگی پرونده نخواهد بود .

ماده ۷۳- در مواردی که هیأت داوری متشکل از سه نفر است، جلسات رسیدگی هیأت، با حضور اکثریت اعضای آن رسمیت خواهد یافت.

ماده ۷۴- کلیه لوایح، مدارک و یا سایر اطلاعاتی که توسط یکی از طرفین به داور تسلیم و ارائه شده و همچنین گزارش و نظریه کارشناس منتخب داور یا مورد توافق طرفین باید به طرفهای اختلاف ابلاغ گردد.

ماده ۷۵- داور صورتجلسی از مذاکرات جلسه رسیدگی تهیه و به امضای حاضرین خواهد رساند. طرفین می توانند از صورت مجلس تنظیمی درخواست رونوشت کنند.

ماده ۷۶- داور علاوه بر رسیدگی به دلایل استنادی طرفین، هرگونه تحقیقی که برای کشف حقیقت لازم باشد انجام خواهد داد.

ماده ۷۷- چنانچه طرفین توافق کنند و درخواست خود را حداقل ظرف ده (۱۰) روز قبل از برگزاری جلسه استماع و رسیدگی به اطلاع داور برسانند یا داور بنا به اوضاع و احوال قضیه ضروری بداند، دستور ضبط تصویری یا صوتی جلسه را خواهد داد.

مبحث پنجم - قصور در تسلیم لوایح و مدارک

ماده ۷۸- چنانچه خواهان بدون عذر موجه، لوایح و مدارک و ادله خود را ظرف مهلت مقرر تسلیم نکند و «داور» با اخذ توضیح از خواننده هم نتواند رأی بدهد، حسب مورد قرار ابطال درخواست داوری یا رأی به ردّ دعوی را صادر خواهد کرد.

ماده ۷۹- در صورتی که خواننده از دادن لایحه دفاعیه امتناع نماید، همچنین در صورتی که خواهان از دادن لایحه جوابیه به دعوی تقابل خواننده خودداری کند، مانع از ادامه رسیدگی نخواهد بود و «داور» بر اساس مدارک موجود در پرونده رسیدگی و تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد.

ماده ۸۰- اگر هریک از طرفین از حضور در جلسه استماع و یا ارائه اسناد و مدارک و ادله مورد استناد

خویش ظرف مهلت مقرر، خودداری کند، «داور» می تواند بر اساس مدارک موجود رسیدگی و تصمیم مقتضی اتخاذ کند. در صورتیکه هیچ یک از طرفین علیرغم دعوت قبلی برای ادای توضیح، حاضر نشوند و داور هم نتواند بدون اخذ توضیح در ماهیت دعوی رأی صادر کند، قرار ابطال درخواست صادر می شود

مبحث ششم - اصلاح ادعا یا دفاع:

ماده ۸۱- چنانچه بین طرفین ترتیب دیگری مقرر نشده باشد، هیچیک از طرفین نمی تواند ادعای جدیدی به غیر از آنچه در درخواست داوری ذکر شده، طرح کند. معذک، اصلاح خواسته یا تکمیل دفاع پس از درخواست داوری در صورتی مجاز است که با توجه به ماهیت ادعای جدید و سایر اوضاع و احوال، به تشخیص «داور» موجب تأخیر در رسیدگی یا تبعیض نسبت به طرف دیگر نباشد. در هر حال، در صورت اصلاح یا تکمیل خواسته یا دفاع باید به طرف مقابل اجازه و مهلت مناسب برای پاسخ گویی داده شود.

مبحث هفتم - شهادت

ماده ۸۲- در صورتیکه هریک از طرفین جهت اثبات ادعا یا مدافعات خود به شهادت شهود استناد کند، باید قبل از تشکیل جلسه استماع، نام و مشخصات شهود و موضوع شهادت ایشان و ارتباط آن با موضوع داوری را به ضمیمه لایحه به تعداد طرف های دعوی به اضافه یک نسخه، به دبیرخانه مرکز داوری تسلیم کند تا برای داور و طرف یا طرف های دیگر ارسال گردد. در صورت احراز تأثیر مؤدای شهادت شهود و ارتباط آن با موضوع دعوی، داور مقرر می کند جلسه ای برای استماع شهادت تعیین و از طرفین و شهود جهت استماع شهادت دعوت بعمل می آورد و به طرف استناد کننده به شهادت شهود، تذکر داده می شود که شهود را در جلسه استماع حاضر کند. در صورت عدم حضور شهود بدون عذر موجه، شهادت شهود از عداد دلائل استناد کننده خارج می شود.

تبصره - عذر موجه شامل موارد بندهای ۱ الی ۴ ماده ۳۰۶ قانون آئین دادرسی مدنی می باشد.

ماده ۸۳- شهادت شهود می تواند به صورت شهادتنامه کتبی امضا شده که صحت امضای شهود قابل احراز باشد، تسلیم گردد.

ماده ۸۴- هر یک از طرفین می تواند در جلسه استماع و رسیدگی، تحت نظارت «داور یا سرداور» از شهود خود یا شهود طرف مقابل پرسش هایی را که به نظر داور موثر در قضیه باشد، مطرح نماید و «داور» نیز می تواند رأساً پرسش هایی را از شهود بعمل آورد.

ماده ۸۵- صلاحیت شهود و موارد جرح شاهد در داوریهای داخلی به کیفیت مندرج در قانون آئین دادرسی مدنی است و در داوریهای بین المللی تابع مقررات حاکم بر داوری است و ارزیابی ارزش اثباتی شهادت شهود یا شهادتنامه کتبی با داور است.

مبحث هشتم - ارجاع امر به کارشناسی

ماده ۸۶- داور می تواند در موارد لزوم و یا به درخواست هر یک از طرفین قرار ارجاع امر را به کارشناس

رسمی دادگستری یا کارشناس مورد وثوق که دارای صلاحیت در رشته مربوط به موضوع است انتخاب نماید در قرار داوری باید موضوع کارشناسی و نیز مدت کارشناسی، تعیین گردد. در این صورت، طرفین مکلفند هرگونه اطلاعات و مدارک مورد نیاز را در اختیار کارشناس منتخب خود قرار دهند. و موجبات دسترسی او را به مدارک مربوط، کالا یا سایر اموال و امکانه برای انجام معاینه و بازرسی، فراهم آورند.

تبصره ۵ - طرفین می توانند در صورت توافق، کارشناس یا کارشناسان خبره به داور یا هیئت داوران معرفی نمایند.

ماده ۸۷ - پرداخت دستمزد کارشناس و هزینه های آن به عهده متقاضی کارشناسی است و هرگاه ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ، آن را پرداخت نکند. کارشناسی از عداد دلایل وی خارج می شود.

ماده ۸۸ - نظریه کارشناسی از طریق مرجع داوری به طرفین ابلاغ می گردد تا چنانچه به مفاد آن اعتراض دارند حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ اعلام نمایند. اعتراض مذکور در هیئت کارشناسی مرکب از سه نفر کارشناس به انتخاب داور یا به توافق طرفین، بررسی و اعلام نظر خواهد بود.

ماده ۸۹ - هرگاه ارجاع امر به کارشناس به تشخیص و نظر داور باشد، و داور نتواند بدون انجام کارشناسی رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند، پرداخت دستمزد و هزینه های کارشناسی به عهده خواهان می باشد و چنانچه وی دستمزد و هزینه کارشناسی را نپردازد و داور هم نتواند بدون انجام کارشناسی رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند، قرار ابطال دادخواست را صادر خواهد کرد و یا مطابق ماده ۲۵۹ قانون آیین دادرسی مدنی عمل خواهد شد.

ماده ۹۰ - در صورت درخواست یکی از طرفین و یا در صورتی که «داور» لازم بداند، میتواند از کارشناس نظریه تکمیلی بخواهد و یا او را به جلسه استماع دعوت کند تا به پرسشهای هر یک از طرفین یا «داور» در خصوص نظریه کارشناسی خود پاسخ گوید.

ماده ۹۱ - نظریه کارشناسی به طرفین ابلاغ می شود تا چنانچه اعتراضی نسبت به آن دارند ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ اعلام نمایند.

ماده ۹۲ - هر یک از طرفین می تواند در مقام اثبات دعوی ادعا یا دفاع، مبادرت به تأمین دلیل با نظر اخذ نظر کارشناس کند و آن را به ضمیمه درخواست داوری تسلیم کند و یا کارشناس یا کارشناسان مورد نظر خود را برای استماع نظریه ایشان در جلسه رسیدگی به هزینه خود معرفی و حاضر نماید. تشخیص ارزش اثباتی نظریه کارشناس منتخب هر یک از طرفین، با داور است.

ماده ۹۳ - دستمزد و هزینه های کارشناس با توجه به تعرفه های اعلامی از سوی قوه قضائیه و یا توافق فی ما بین، تعیین می شود، هزینه مزبور جزو هزینه های داوری محسوب خواهد شد.

ماده ۹۴ - زمان اجرای کارشناسی جزء مدت داوری محسوب نمی گردد.

مبحث نهم - ورود شخص ثالث

ماده ۹۵ - هرگاه شخص ثالثی در موضوع داوری برای خود مستقلاً حقی قایل باشد می تواند مادام که ختم رسیدگی اعلام نشده وارد داوری شود شروط بر اینکه موافقت نامه داوری و داوران تعیین شده و آیین نامه داوری را بپذیرد و چنانچه یکی از طرفین به ورود شخص ثالث ایراد نماید، داور نخست در آن مورد اظهار نظر خواهد نمود و تصمیم وی قطعی است.

ماده ۹۶ - درخواست ورود شخص ثالث و رونوشت مدارک و ضمائ آن باید به تعداد اصحاب دعوی اصلی بعلاوه یک نسخه باشد و شرایط درخواست اصلی را دارا خواهد بود .

ماده ۹۷ - پس از وصول درخواست شخص ثالث وقت رسیدگی به دعوی اصلی به وی نیز اعلام می گردد و نسخه ای از درخواست وی و ضمائ آن برای طرفین دعوی اصلی ارسال می شود . در صورت نبودن وقت کافی به دستور داور یا مرکز داوری، وقت جلسه دادرسی تغییر و به اصحاب دعوا ابلاغ خواهد شد .

ماده ۹۸ - هرگاه داور یا مرکز داوری احراز نماید که دعوی ثالث به منظور تبانی و یا تاخیر رسیدگی است و یا رسیدگی به دعوی اصلی منوط به رسیدگی به دعوی ثالث نمی باشد دعوی ثالث را از دعوی اصلی جدا و تفکیک نموده و به هر یک جداگانه رسیدگی می کند .

فصل ششم - ختم رسیدگی، صدور و انشاء رأی و اجرای آن

مبحث یکم - خاتمه رسیدگی

ماده ۹۹ - «داور یا داوران» پس از احراز اینکه طرفین از فرصت کافی برای ارائه مطالب و دفاع برخوردار شده اند، با رعایت مقررات آیین دادرسی مدنی ختم رسیدگی را اعلام می نماید. و بعد از آن ، هیچ لایحه یا دلیل و مدرک جدیدی قابل طرح و ارائه نخواهد بود. و متعاقباً مبادرت به صدور رأی می نماید. رسیدگی داوری و صدور رأی به موجب تصمیم داور در موارد زیر خاتمه یافته یا متوقف می گردد .

بند ۱/۹۹: استرداد درخواست داوری توسط خواهان

بند ۲/۹۹: توافق طرفین بر ختم رسیدگی و حل و فصل اختلافات خود به طریق مصالحه و سازش و با شرایط مرضی الطرفین

بند ۳/۹۹ - عدم امکان و یا عدم لزوم ادامه رسیدگی به هر دلیل دیگر

بند ۴/۹۹ - فوت یا حجر یکی از طرفین دعوی در صورتیکه شخص حقیقی باشد.

بند ۵/۹۹ - در داوریهایی داخلی در صورت ورشکستگی یکی از طرفین دعوی در صورتیکه شخص حقوقی باشد، مطابق مقررات قانون تجارت تا تعیین مدیر تصفیه ، داوری توقیف می گردد .

مبحث دوم - صدور رأی

ماده ۱۰۰ - داور پس از ختم رسیدگی با استعانت از خداوند قادر متعال و تکیه بر شرف و وجدان و با توجه به محتویات پرونده باید براساس قوانین و مقررات جاری و اصول و قواعد حقوقی حاکم بر ماهیت اختلاف

در صورت امکان در همان جلسه انشاء رأی نموده و یا ظرف حداکثر ظرف بیست (۲۰) روز از تاریخ اعلام ختم رسیدگی، انشاء رأی می نماید .

تبصره ۱- شرایط و مندرجات قرارداد طرفین و عرف و عادت و اوضاع و احوال مربوط باید در اتخاذ تصمیم داور مدنظر قرار گیرد.

تبصره ۲- تصمیم داور یا هیأت داوری که با اکثریت اعضای آن اتخاذ شده ، معتبر خواهد بود و به منزله رأی مرجع داوری است.

مبحث سوم- شکل و محتوای رأی

ماده ۱۰۱- رأی داور باید کتبی و حاوی نکات زیر باشد (۱- شماره و تاریخ صدور رأی. و محل داوری ، ۲- مشخصات طرفین و وکیل یا نمایندگان قانونی آنها با قید اقامتگاه. ۳- موضوع دعوا و درخواست طرفین. ۴- گردش کار. ۵- جهات ، دلایل ، مستندات ، اصول و مواد قانونی که رأی براساس آنها صادر شده است. ۶- مشخصات داور **یا هیأت داوری** و رأی باید به امضای داور (ودر مورد هیأت داوری به امضای تمام یا اکثریت اعضای آن) رسیده و ممهور به مهر مرجع داوری) باشد.

بند ۱/۱-۱۰۱- رأی داور باید مستند، مستدل باشد و مغایر با قوانین و مقررات موجد حق نباشد.

بند ۱/۲-۱۰۱- رأی داوری به ترتیب مشتمل است بر موارد زیر :

ردیف الف - مقدمه رأی : شامل شماره پرونده، شماره و تاریخ رأی، مرجع و محل رسیدگی، مشخصات و نشانی طرفین، نام داور، خواسته دعوی خواهد بود.

ردیف ب - خلاصه جریان رسیدگی (**گردشکار**): باید حاوی خلاصه ای از اظهارات طرفین و مذاکرات جلسه یا جلسات استماع و نیز اقداماتی که به منظور احراز واقعیات و بررسی دلایل صورت گرفته است.

ردیف ج - متن رأی داور : مشتمل است بر ذکر موضوع دعوی یا خواسته و نیز کلیه دلایل و مستندات که رأی بر آنها مبتنی است باشد مگر اینکه براساس صلح و سازش صادر شده باشد.

ردیف د - بخش اجرایی رأی : مشتمل است بر تشخیص و اعلام نظر منجز داور نسبت به خواسته و دفاعیات طرفین و نیز نسبت به تکالیف و اقداماتی که اطراف دعوی باید در اجرای رأی به عمل آورند.

مبحث چهارم- مدت داوری

ماده ۱۰۲- در داوریه‌های داخلی که به مرکز داوریارجاع می شود، مدت داوری سه ماه از تاریخ قبولی داور و اطلاع به طرفین است مگر اینکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند. تمدید مدت مذکور ولو کراراً، با توافق طرفین بلامانع است ، مشروط به اینکه مدت جدید تعیین شود . طرفین می توانند اختیار تمدید مدت داوری را به مرکز داوری تفویض کنند.

مبحث پنجم - رأی مبتنی بر سازش طرفین

ماده ۱۰۳- چنانچه طرفین در جریان رسیدگی ، اختلافات خود را از طریق سازش فیصله دهند، داور به

درخواست طرفین مراتب وقوع سازش را همراه با شرایط سازش و نحوه فیصله دعوی، به صورت گزارش اصلاحی تنظیم و گزارش اصلاحی صادر می نماید.

ماده ۱۰۴- گزارش اصلاحی که به صورت فوق صادر می شود، برای طرفین قطعی و لازم الاجرا است.

مبحث ششم - قطعیت و قابلیت اجرای رای

ماده ۱۰۵- رای داور قطعی است و پس از ابلاغ طبق مواد ۳۳۰ و ۳۳۱ قانون آیین دادرسی مدنی لازم الاجراست.

ماده ۱۰۶- طرفین با پذیرش داوری از طریق مرکز داوری، متعهد می شوند که رای داوری صادره را لازم الاجرا دانسته و بدون تأخیر اجرا نمایند مگر اینکه مطابق بند های ماده ۱۱۵ این آیین نامه و قوانین مربوط باطل باشد.

ماده ۱۰۷- اجرای رای داوری در داوری های داخلی تابع مقررات آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹ و قانون مدنی در باب اجرای احکام مدنی می باشد.

مبحث هفتم - ابلاغ رای داوری

ماده ۱۰۸- رأی داوری پس از صدور و امضاء توسط داور یا هیئت داوران، از طریق دبیرخانه مرجع داوری به طرفین ابلاغ می گردد، مشروط بر آنکه هزینه های داوری به مرجع داوری پرداخت شده باشد. ابلاغ رأی حسب مورد بصورت حضوری در مرجع داوری و یا از طریق پست سفارشی یا به هر طریق دیگری که توافق نموده باشند به آخرین اقامتگاه قانونی اعلامی طرفین صورت می پذیرد. در صورت درخواست، نسخ اضافی رأی که توسط رئیس مرکز تصدیق شده باشد فقط در اختیار طرفین یا وکلای آنان قرار خواهد گرفت.

مبحث هشتم - اصلاح، تفسیر و تکمیل رأی

ماده ۱۰۹- هر گاه در تنظیم و نوشتن رای داوری سهو قلم رخ دهد مثل از قلم افتادن کلمه ای یا زیاد شدن آن و یا اشتباهی در محاسبه صورت گرفته باشد تا زمانی که رأی داوری اجرا نشده است، داور می تواند وفق ماده ۴۸۷ قانون آیین دادرسی مدنی آن قانون راساً یا بنا به درخواست هر یک از طرفین دعوا درخواست تصحیح اشتباهات نگارشی و محاسبه ای رأی، یا رفع ابهام از آن را بنماید. داور نیز مکلف است ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ درخواست نسبت به آن اتخاذ تصمیم نماید. رأی تصحیحی به طرفین ابلاغ خواهد شد. تسلیم رونوشت رأی اصلی بدون رونوشت رأی تصحیحی ممنوع است. رأی داوری در قسمتی که مورد اشتباه نبوده در صورت قطعیت اجراء خواهد شد.

ماده ۱۱۰- داور باید ظرف پنج روز از تاریخ دریافت تقاضای تصحیح یا تفسیر و یا رای تکمیلی رأی را از زمان اطلاع از اشتباه، نسبت به اصلاح یا تفسیر و یا رای تکمیلی آن اقدام کند.

تبصره ۵- داور به محض آگاهی از اشتباه خود مکلف است مراتب را طی گزارشی به اطلاع مرجع داوری برساند.

ماده ۱۱۱- هر یک از طرفین می‌تواند با ارسال اخطاریه‌ای ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی، از داور تقاضا کند نسبت به ادعاهایی که در طول جریان داوری مطرح شده ولی در رأی صادره مورد حکم قرار نگرفته است، رأی تکمیلی صادر نماید. داور در صورتی که درخواست مزبور را موجه تشخیص دهد، ظرف ده روز مبادرت به صدور رأی تکمیلی خواهد کرد.

ماده ۱۱۲- مقررات قانون آیین دادرسی مدنی در مورد اصلاح، تفسیر و رأی تکمیلی نیز لازم‌الرعایه است.

مبحث نهم - موارد ابطال رأی یا اجرای رأی

ماده ۱۱۳- به موجب ماده ۴۸۹ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) رأی داور در موارد ذیل باطل یا قابل ابطال می‌باشد.

بند ۱/۱۱۳- رأی صادره مخالف با قوانین موجد حق باشد.

بند ۲/۱۱۳- داور نسبت به مطلبی که موضوع داوری نبوده رأی صادر کرده است.

بند ۳/۱۱۳- داور خارج از حدود اختیار خود رأی صادر نموده باشد. در این صورت فقط آن قسمت از رأی که خارج از اختیار داور است ابطال می‌گردد.

بند ۴/۱۱۳ رأی داور پس از انقضای مدت داوری صادر و تسلیم شده باشد. و یا اینکه رئیس مرکز داوری یا طرفین در تمدید مهلت داوری توافقی نکرده باشند.

بند ۵/۱۱۳ رأی داور با آنچه در دفتر املاک یا بین اصحاب دعوا در دفتر اسناد رسمی ثبت شده و دارای اعتبار قانونی است مخالف باشد.

بند ۶/۱۱۳ رأی داور به وسیله داورانی صادره شده که مجاز به صدور رأی نبوده‌اند. و یا مدت داوری آنها منقضی شده و یا مجوز داوری آنها از مرکز داوری اتاق تعاون ایران صادر نشده باشد.

بند ۷/۱۱۳- قرارداد رجوع به داوری بی اعتبار بوده باشد.

و در سایر موارد ظرف بیست (۲۰) روز پس از ابلاغ، لازم‌الاجراء است. هرگاه محکوم علیه در مهلت مذکور رأی را اجراء ننماید، در صورت تقاضای کتبی محکوم له از اجرای احکام دادگستری، برگ اجرائی صادر و طبق مقررات به مورد اجراء گذاشته می‌شود.

ماده ۱۱۴- داوری اختلافات داخلی و خارجی در موارد و موضوعاتی که در مقررات حاضر پیش‌بینی نشده است، به ترتیب تابع مقررات عمومی و آئین رسیدگی مندرج در باب هفتم قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب سال ۱۳۷۹ و قانون داوری تجاری بین‌المللی مصوب ۱۳۷۶ و همچنین قوانین جاری خواهد بود.

فصل هفتم - قرارهای که توسط داوران صادر می‌شود.

ماده ۱۱۵: قرارهای صادره بشرح زیر است:

بند ۱/۱۱۵- قرار رد دعوا یا عدم استماع دعوا

بند ۲/۱۱۵ - قرار ابطال دادخواست

بند ۳/۱۱۵ - قرار عدم صلاحیت

فصل هشتم : معاذیر قانونی

ماده ۱۱۶ : جهات عذر موجه به ترتیب زیر خواهد بود

بند ۱/۱۱۶ - مرضی که مانع از حرکت است.

بند ۲/۱۱۶ - فوت یکی از والدین یا همسر یا اولاد.

بند ۳/۱۱۶ - حوادث قهریه از قبیل سیل، زلزله و حریق که بر اثر آن تقدیم دادخواست اعتراض به نظر کارشناسی در مهلت مقرر ممکن نباشد.

بند ۴/۱۱۶ - توقیف یا حبس بودن به نحوی که نتوان در مهلت مقرر اعتراض خود را تقدیم کرد.

فصل نهم : هزینه‌های مترتب به امر داوری

ماده ۱۱۷ : هزینه های داوری به قرار زیر است :

بند ۱/۱۱۷ - هزینه ثبت درخواست داوری

بند ۲/۱۱۷ - هزینه اداری

بند ۳/۱۱۷ - حق الزحمه داوران

تبصره ۵ : تعیین حق الزحمه داوران مطابق ماده ۴۹۸ قانون آیین دادرسی مدنی بر اساس آئین نامه به پیشنهاد وزیر دادگستری به تصویب رئیس محترم قوه قضائیه می رسد خواهد بود . و سایر هزینه های دیگر از قبیل هزینه ثبت درخواست و هزینه اداری مطابق آیین نامه مالی که توسط مرکز داوری اتاق تعاون ایران تهیه و به تصویب هیئت مدیره مرکز داوری خواهد رسید می باشد .

تبصره : در صورت توافق خواهان با مرکز داوری ، رئیس مرکز داوری می تواند متناسب با اوضاع و احوال و اهمیت پرونده و مبلغ مورد خواسته نسبت به تعیین هزینه داوری اقدام نماید .

این آئین نامه بر اساس حدود و اختیارات مجمع عمومی اتاق تعاون ایران با نه فصل و ۱۱۷ ماده در تاریخ ۹۷/۴/۱۹ به تصویب مجمع عمومی اتاق تعاون ایران رسید و برای کلیه مراکز داوری اتاق تعاون استانها و شهرستانها و اتحادیه ها و تعاونی های عضو اتاق تعاون لازم الاجرا می باشد .